

REVISTA

DE LA

CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL

VALLES

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Càmara.

Pera els que no s'han de pagar, el preu de suscripció es de cinc pessetas l'any.

Se publica al menys una vegada al mes y sempre que la seva aparició sigui convenient.

No té número fixo de planas. Dels treballs firmats, no se'n fa solidaria la Revista.

Els originals no's retornan. De totes les obres que's reben, se'n dona compte á judici de la Direcció.

Els anuncis, á preus convencionals.

DIRECCIÓN Y ADMINISTRACIÓN

Secció 3.ª de la Càmara Agrícola Oficial del Vallès

GRANOLLERS

Ofertas y demandas

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmara hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

Pera anunciar en aquesta Secció, s' ha de ser soci de nostra Càmara; l' anuncio per cada inserció, val á rabó de 25 céntims la ratlla.

Informes y encárrechhs, á la Secció 3.ª de la Càmara.

OFERTAS

—Hi ha per vendre una junta de bous de vuyt pams d' alsada y de uns quatre anys.

—Matxo aproposit pels trevalls de pagés: se ven.

DEMANDAS

—Se desitja un mosso de pagés, que sigui bon jornaler y sápiga menar el carro. Será preferit si te familia y te algunas terras ó petita ocupació.

—S' arrenderá á qui 'l tingui un camp de regadiu, aprop de Granollers. De cabuda, dues cuarteras aproximadament.

REVISTA

DE LA

CAMARA AGRÍCOLA OFICIAL

DEL VALLÉS

SUMARI: La restauració del Dret catalá.—La Cámara Agrícola del Vendrell y el Congrés vinent.—Sobre la cullita de las olivas.—*Secció llegalitativa:* De cassa.—Las cooperativas pera la venda.—La Pagesia de Mallorca.—*Secció Bibliogràfica:* República Argentina.—Ministerio de Agricultura.—Divisió de immigración.—*Crónica.*—Varietats.

La restauració del Dret catalá

La Corporació de que es portaveu aquesta *Revista* pot afegir una victoria més á las que porta conseguidas en sa curta, pero laboriosa existència.

Fa poch més d' un any que per un Jutjat de Barcelona se va proferir una sentencia disolvent en alt grau, y de fatals resultats pera la societat en general: tothom endevinarà que 's tracta d' aquella sentencia declarant la nulitat d' uns testaments, perque dos dels escribents eran testimonis del notari autorisant, costüm seguida ab unanimitat casi absoluta á Catalunya, ahont en aquest punt no està vigent el Códich Civil anomenat espanyol, que no consent aquella pràctica.

La doctrina estableerta en dita sentencia, si hagués prosperat, anava á sembrar l' anarquía en tota la terra nostra, y per aixó la Càmara Agrícola del Vallés redactá una Exposició al Ministre de Gracia y Justicia, fentli veure quant absurda era aquella sentencia.

Y no 'n tingué prou d' aixó la nostra Corporació: feu imprimir aquell document y l' envia á Corporacions, diputats, senadors y periódichs, demanántloshi el concurs pera crear atmósfera contra dita sentencia, com aixís se va fer, preparantse de tal manera, sens dupte,

el felís resultat de l' apelació que brillantment ha sostingut, contra un advocat madrileny, el distingit amich nostre D. Narcís Verdaguer y Calís.

Com es sapigut, donchs, la Sala segona de l' Audiència ha pronunciat una sentència que fa honor á la cultura jurídica y al recte sentit del magistrat ponent, senyor Rives, y en la que, restablint la verdadera doctrina legal, s' afirma: primer, que la prohibició del Códich civil de que sían testimonis en els testaments els escribents del notari autorisant no es aplicable als que s' otorgan á Catalunya: segón, que en la legislació especial de Catalunya no existeix aquesta prohibició; y tercer, que fins en el cas, negat, de ser aplicable la prohibició expressada del Códich Civil, serían vālits els testaments en que son testimonis els escribents del Notari que no viuhen á casa d' aquest, d' acort ab lo establert en l' article 70 del Reglament Notarial.

* * *

Grat ens té de ser á tots els propietaris, que per aquesta vegada s' hagi escapat el Dret civil catalá del esboranç que tractavan de fer-li, perque á cap classe de la societat catalana, com á la pagesa, tradicionalista per essència, interessa la conservació de la legislació en que descansa l' organisme de la família.

Cosa agradable ens té de ser també per lo tant, el notable desvetllament que s' observa entre 'ls advocats y jurisconsults de la terra en pro de la restauració de la legislació civil, tant malmesa per varias causas que seria llarch d' enumerar.

Dues manifestacions interessantíssimas d' aquest moviment restaurador, son la publicació del Avant-projecte al Códich Civil pera Catalunya, segons iniciatives del ex-ministre senyor Durán y Bas y la creació de la Cátedra de Dret Civil Catalá, que juntament ab la de Història de Catalunya, ha creat la Comissió d' estudis universitaris catalans.

Y per cert que tot aixó ens dona un motiu particular de satisfacció per nosaltres, perque un soci de la Càmara, el catedràtic de Dret Internacional, D. Joan de D. Trías y Giró, pot dirse bén bé, que figura al cap d' aquest moviment restaurador, donchs es un dels dos redactors d' aquell Avant-projecte y es á la vegada el professor de la esmentada Cátedra lliure de Dret civil, com anys endarrer ho havia sigut d' una Cátedra semblant.

La més coral felicitació á tots els qui ab tant talent y patriotisme trevallan per la conservació del nostre Dret, base del benestar de las familias de Catalunya.

La Càmara Agrícola del Vendrell y el Congrés vinent

S' ha publicat l' alocució seguent:

Federació Agrícola Catalana-Balear

VII Congrés Agrícola que ha de celebrarse 'ls días 22 y 23 de Maig de 1904 en la vila de Vendrell

CONVOCATORIA

La Cambra Agrícola de Vendrell y sa comarca, organisadora del VII Congrés Agrícola que anyalment celebra la Federació Agrícola Catalana Balear;

Cumplint l'acort del darrer Congrés celebrat á Manresa en lo qual se indicá á aquesta vila com á punt per celebrar el vinent Congrés;

Secundant las iniciativas de la Federació y atenent lo molt necessaries que han estat, son y serán aquestas reunions ahont els pagesos se conequin, s'endressin sas impressiós, discuteixin sos pensaments y aprenguin á coneixer la forsa que podrían tréurer d'anar plegats en defensa dels seus interessos;

Convida á tots els pagesos perteneixents á dita Federació, y als que están fora d'ella, á las sessions que's tindrán en aquesta vila 'ls días ja indicats, y en el lloch y horas que ja's farán saber degudament.

Serán objecte de discussió pública els següents temes, quinas ponencias están encomenadas á coneugudas personalitats agrícolas, á qui está també confiada la redacció dels Qüestionaris que á son degut temps se repartirán.

Ordre dels temes

I. Benefici que pot reportar la cría ó recría del bestiar á l'agricultura, y per lo tant fins á la viticultura.

II. Avicultura práctica. Beneficis de l'avicultura en l'economía doméstica de las casas de pagés.

III. Contratemps materials ab que s'ha de lluytar en la reconstitució de la vinya sobre ceps americans.

IV. La destilació d'alcohols en sas relacions ab la viticultura, y concurrencia que en els vins poden fer productes no procedents dels ceps.

VI. Medis de fomentar las sortidas dels productes de la terra.

L'ordre dels temes será donat per la Comissió Organisadora quan

se pugui coneixer l'importància de la discussió probable ó bé per facilitar de millor manera dita discussió.

Aquesta Cambra convida á sas iguals, á tots els Centres y Asociacions agrícolas de Catalunya y Balears, y de fora d'aquesta Federació y á tots els pagesos y á tots quants se interessin per l'agricultura á que compareguin en dits días á l'esmentat Congrés; agrahintlos que lo més prompte posible nomenin els seus delegats, ab els quals la Comissió Organisadora pugui posarse en intima y constant relació. S'admeterán aquets nomenaments fins el dia primer de Janer del vinent any 1904, devant ésser degudament autorisats pe'l President y Secretari de la respectiva Corporació.

Aquesta Cambra Agrícola confia en el zel de las Asociacions, y'ls agricultors tots, pera posarse al costat dels que treballan en favor dels primordials interessos de la nostra terra.

Vendrell 17 de Septembre de 1903.—El President, *Joan Vilà*.—P. A. de la C. O.: El Secretari general, *Rafel Fusté*.

Nota.—Tota la correspondencia deurá remetrrers al Secretari general de la Comissió executiva del VII Congrés Agrícola-Catalá.—Vendrell.

Sobre la cullita de las olivas

Próxima la época de cullir las olivas pera ferne l' extracció del oli, crech oportú fer algunas observacions encaminadas á desvaneixer una teoría rutinaria, seguida per la major part dels culliters d' oli en nostra comarca y que està descrita en l' antich adagi que diu: *qui cull las olivas abans del Febrer, deixa l' oli al oliver.*

De estudis práctichs fets sobre 'l particular per varias personas y per experiencias ocorregudas en nosaltres mateixos, queda ben clarament demostrada la conveniencia de cullir las olivas tan bon punt sigan maduras, no esperant á que sigan negras, qual época es en nostra comarca la primera quinzena de Desembre.

Las ventatjas que s' obténen cullint las olivas primerench, sobre cullirlas tart, son las següents:

1.ª Com més aviat se cullen, més olivas hi há.

2.ª Las olivas cullidas primerench donan més oli y de millor calitat que las cullidas tart.

3.ª Cullint aviat las olivas, la cullita es anyal, mentres que cullidas tart la cullita tot lo més es alternat ó siga any per altre.

Respecte à la primera ventatja, es evident y clar que en el més de Desembre hi ha més olivas que pe'l Febrer, perque com més se tarda en recullir dit fruyt més s' en perdren, menjadas per algúns aucells que en tal época apenas fan vida de res més: al mateix temps las que cauen son perseguidas pe'l bestiá y si plou ó fa vent en dita época, s' escampen y s' en perdren moltas. Totas aquestas circumstancies son la causa de que, esperant tart la cullita, siga més reduhida que cullint primerench.

La segona de las ventatjas es, que las olivas cullidas primerench donan més oli y més fí que las cullidas tart; dels experiments realisats pe'l Sr. Aloí y que explica en la sèva obra *El olivo y el aceite* resulta que en l' any 1880 dit senyor va fer cullir una cantitat d' olivas en 1. er de Desembre y altra cantitat igual en 30 de Janer, donantli el resultat de que de las primeras ne tregué el 17'25 % d' oli molt fí, y de las últimament cullidas el 17'20 % de un oli no tant fí com el primer. El Pèrit Agrònom D. Salvador J. Andreu en uns articles publicats en *La Agricultura Espanola*, refereix també varias experiencias per ell realisadas, de las quals resulta que las olivas tenen més oli quan la majoria d' elles son moradas, haventni entre eilas algunas de negras y altras de verdas, disminuhint la cantitat d' oli al ser totas las olivas negras.

Aquí cal desvanéixer la preocupació de que las olivas, com més tart se cullen, més oli donan, y se fundan els que tal diuhien en la cantitat d' oli que surt per truyada, sense contar que en una truyada feta en el mes de Desembre ó feta pe'l mes de Febrer, hi ha en la última moltas més olivas que en la primera, á causa d' haver perdut l' ayqua que conté l' oliva y havense aquesta arrugat, de manera que si 's contés l' número d' olivas de una y altra truyada, veuriàm que en la última hi entra un número d' olivas molt superior que en la primera, y per lo tant l' excés d' oli que dóna la truyada feta en Febrer es á costa d' un número molt més gran d' olivas que la feta en el mes de Desembre.

Y en quant á la tercera ventatja, de que cullint las olivas aviat la cullita es anyal, á més de que aixís ho diuhien els citats autors, nosaltres ne tenim ja alguna experiència; es ja sapigut que als qui cullen las olivas pera salar, las oliveras els hi donan fruyt cada any. La desgracia de corcarse tant las olivas aquets últims anys y que per aquest motiu s' han tingut de cullir forsolament aviat, ha donat per resultat que hi ha hagut cullita l' any següent, mentres que si las olivas son senceras y se tarda molt en cullirlas, estragan l' olivera privantli d' embarcar per l' any següent.

També es una preocupació el deixar covar las olivas abans de truyarlas; se desenrotlla una fermentació que dóna mal gust al oli, essent per lo tant, en perjudici de la calitat.

En resum dirém que per cullir més oli y més fí, deuen cullirse las olivas quan son moradas; que si bé n' hi ha alguna de negra, també n' hi ha alguna de verda, y que deuen mòldres las olivas sense deixarlas covar.

El cullir las olivas en aquesta época es un xich més dificultós perque no cauen ab tanta facilitat, tenintse de cullir ab las mans, no poguentse fer ab canyas com per aquí s' acostuma; sistema aquest molt reprobat per tots els que tractan aquesta

materia y prohibit en las comarcas que son olivareras y que per lo tant se cuydan més que nosaltres de no deixar tocar els arbres ab bastons ó canyas, perque se 'ls hi fan caure molts brots, perjudicantlos ademés per las feridas que reben en els brots tendres que son els que han de fer olivas en la cullita del any vinent.

En la comarca del Empordá en que l' oli constitueix una de las principals cullitas agrícolas, preocupantse del modo de poguer cullir las olivas sense perjudicar al arbre, han estudiad un aparato molt senzill, gracias al qual poden cullir las olivas d' una manera facil y prompte, sense esmolarse 'ls dits y estalviant las consegüents pallissas als arbres. Consisteix dit aparato en una especie de pinta clara feta de filferros, formant totas las púas un ganxo en la mateixa direcció; se coloca dit aparato al cim d' una perxa, y pentinant els brots de l' olivera, se fan caure totas las olivas sense fer cap mal al arbre.

D' aquets aparatos n' hi ha de varias formas exposats en el local de nostra Càmara Agrícola, á ffi de que tots els socis á qui interessi pugnín examinarlos.

S. D.

SECCIO LLEGISLATIVA

De cassa

Copiem de *La Almudaina*, apreciable diari de Palma de Mallorca:

•Recordando que al ser promulgada la vigente Ley de caza, de 16 de Mayo de 1902, fué objeto la misma de numerosos comentarios sobre la debida interpretación de alguno de sus artículos, creemos de utilidad, así para los propietarios de fincas que éstos desean tener cerradas al libre ejercicio de la caza, como para los que se dedican á la misma, la publicación de las siguientes sentencias con que el Tribunal Supremo resuelve un recurso de casación interpuesto por el señor Fiscal de esta Audiencia.

Recurso de casación procedente de la Audiencia de Palma de Mallorca.

Sentencias de 11 Julio de 1903.

Visto, siendo ponente el señor Magistrado D. Juan de Dios Roldán.

Considerando que nadie podrá cazar en terreno perteneciente á dominio particular, sin previo permiso escrito de su dueño en aquéllas que están cercadas y acotadas materialmente ó en las amojonadas con arreglo á lo que dispone el art. 15 de la Ley de caza de 16 de Mayo de 1902, incurriendo los contraventores de este precepto en la sanción penal establecida en el art. 50 de la citada Ley.

Considerando que en el segundo resultando de la sentencia reclamada se consigna el resultado de la inspección ocular practicada en el predio en donde fueron encontrados cazando á los recorridos por el guarda jurado de la finca de «Son Quint» detallando los mojones encontrados y la tablillas anunciadoras del vedado

de caza, por lo que no puede dudarse que el acto realizado por D. Salvador Viñals González, D. Miguel Oliver, D. Juan Lladó y D. Andrés Barceló, constituye la falta que previene y pena el art. 50 en relación con el 15 de la Ley de caza citada, y por lo tanto el Juzgado de Instrucción al no entenderlo así ha incurrido en los errores de derecho é infracciones legales que el recurso invoca: Fallamos que debemos declarar y declaramos, con las costas de oficio, haber lugar al recurso interpuesto por el Ministerio Fiscal contra la expresada sentencia del Juez de Instrucción de Palma de Mallorca, la cual casamos y anulamos; lo que con la sentencia que á continuación se dicte se comunique á dicho señor Juez para los efectos procedentes.

Así por esta nuestra sentencia, que se publicará en la Gaceta de Madrid é insertará en la Colección Legislativa, lo pronunciamos, mandamos y firmamos.

Salvador Viada, Rafael de Solis Giébana, José María Barnuevo, Juan de Dios Roldán. El señor Magistrado D. Gonzalo de Córdoba votó en Sala y no pudo firmar. Salvador Viada, Juan de Aldana y Alvaro Landeira.

Segunda sentencia

Fallamos que debemos condenar y condenamos á D. Salvador Viñals González, D. Juan Lladó y Simó, D. Miguel Oliver Soler y D. Andrés Barceló y Servera á 50 pesetas de multa á cada uno, á la pérdida de las escopetas, que podrán recuperar abonando 100 pesetas en papel de pagos al Estado, y en las costas del juicio.

Firman los mismos señores Magistrados.

Las cooperativas para la venta

Ab aquest titol un distingit amic y consoci, que desde la sèva pairal casa d' un extrem del Vallès escampa per la prempsa els seus coneixements agrícols, ha publicat un article que ensenyará á qui l' ilegeixi lo molt que s' pot fer y que s' fa en materia d' associació.

Vegis integrament l' article en qüestió:

«Las asociaciones cooperativas para la venta de frutos son todavía menos conocidas en nuestro país que las de consumo, de las cuales hay ya algunas establecidas y que marchan con regularidad, á pesar de no haber alcanzado una organización tan perfecta como las de otras naciones.

Por la utilidad que puede reportar á los agricultores que se dedican á la producción de frutos para la exportación, extractamos de un periódico extranjero las bases principales sobre que descansan dos cooperativas para exportación y venta de productos agrícolas, que de pocos años á esta parte están funcionando en California, con positivas ventajas para los agricultores de aquella apartada región.

La California, vastísimo Estado de la Confederación norteamericana, que contiene una superficie de cerca 52 millones de hectáreas, es poco poblado, pues en él sólo habitan un millón de personas. Goza de buen clima, y su suelo es feraz: es tanto dedicado principalmente al cultivo de frutales, se le denomina por antonomasia el «Vergel de los Estados Unidos.»

Situada California á gran distancia de las populosas ciudades del litoral del Atlántico, donde tiene el mejor mercado para sus productos, vendía mal y cobraba peor las mercancías que á ellas enviaaba; quedando el beneficio en poder de intermediarios, que algunas veces se quedaban con el santo y la limosna.

Cansados los productores de sufrir tan inveterados males, empezaron á reunirse y á estudiar la forma de poner término á sus quebrantos. De ahí surgieron las dos potentes cooperativas clasificadas en *Citrus Fruit* y en *Desiduons Fruit*.

La primera se ocupa en la venta de naranjas y limones, y la segunda en la expedición de nueces, almendras, avellanas, uvas de Málaga y frutas secas de todas las clases comprendidas en la significación de aquella frase inglesa.

La asociación formada por la casi totalidad de los productores de *Citrus Fruit* se denomina la *Southern California Fruit Exchange*, y la de los cosecheros de *Desiduons Fruit*, lleva el nombre de *Southern Desiduons Fruit Exchange*: las dos tienen su domicilio en la ciudad de los Angeles, desde cuyo punto se hacen las remesas á los puntos de consumo, con la marca social.

Estas vastas asociaciones están basadas en las denominadas *Local Associations*, ó sea en la asociación de los productores de cada pueblo, las cuales se administran en la siguiente forma:

Los miembros de que se componen eligen un administrador general; éste, á su vez, escoge un comité ejecutivo, compuesto de un presidente, de un vicepresidente, de un secretario y de un director.

El presidente y el vicepresidente son escogidos entre los asociados; para los otros cargos del Comité se buscan generalmente las personas más aptas, aunque no pertenezcan á la asociación: en este caso se les asignan honorarios que satisfacen los asociados.

El secretario lleva un libro en que se anotan las mercancías remitidas por cada uno de los asociados, el cual sirve de punto de partida para el reparto de los beneficios.

El director preside el embalaje y la expedición de los productos; los asociados tienen obligación de entregar todos los que tengan para vender, incurriendo en severas penalidades los que dejen de efectuarlo.

Los frutos de las *Local Associations* son remitidos al almacén central por la intermediación de los agentes de distrito, administrado aquél por un Comité elegido por los administradores locales, reunidos en junta general.

Funcionan estas sociedades con poco capital; para reunir los fondos necesarios á cubrir los gastos que ocurrán antes de la venta, los administradores están autorizados para cobrar dividendos pasivos á los asociados, ó para tomar prestados en nombre de la asociación los fondos que les precisen.

Las agrupaciones locales, además de las obligaciones que les incumben, tales

como la preparación, clasificación, embalaje de los frutos, etc., tienen la de proporcionar á la Comisión central la evaluación aproximada de la cosecha antes de su madurez, y todos los datos posibles para poder fijar acertadamente los precios.

Los frutos, embalados y señalados con la marca de la asociación son remitidos á los agentes de distrito, los cuales cuidan de reunir los envíos de la comarca y de remesarlos al depósito central. Los agentes de distrito son también los encargados de repartir el importe de las ventas entre los asociados de las numerosas asociaciones locales.

Esta organización tan sencilla permite á estos poderosos sindicatos sostener los agentes convenientes en los grandes centros de consumo, los cuales están en continuo contacto con los consumidores, evitando los intermediarios, que son los que sacan mejor provecho de las ventas hechas individualmente.

Otra de las ventajas es la de evitar las faltas de pago y las reclamaciones á que recurren los especuladores de mala fe cuando tratan con particulares: la sociedad tiene medios de que carece el individuo para proporcionarse los informes necesarios acerca de la solvencia y honradez de sus correspondentes. En cuatro años que llevan de existencia los referidos sindicatos, las partidas fallidas sólo representan $\frac{1}{40}$ por 100, es decir, 40 céntimos por 100 francos en el enorme giro de 65 millones de francos que han efectuado las dos poderosas cooperativas de que nos venimos ocupando.

Para hacerse cargo del movimiento de estas sociedades sólo apuntaremos un dato: en la campaña de 1901 á 1902 remitieron á las grandes ciudades del Atlántico la friolera de 11,000 vagones de naranjas. Y para comprender la utilidad que proporcionan á los productores, consignaremos que el término medio de los gastos únicamente se eleva á un 3 por 100 del producto de las ventas.

Creemos haber extractado lo suficiente para dar á conocer la organización y la utilidad de las sociedades cooperativas para la venta de los productos. Tomen de ello nota los agricultores que se dedican al cultivo de esquilmos, cuyo mercado está apartado del punto de producción, y no duden de que las cooperativas de venta les reportarán positivos beneficios, como los están ya disfrutando los países que las han adoptado.

UN PROPIETARIO AGRICULTOR.»

La Pagesia de Mallorca

Ab motiu de las Firas y Festas que's varen celebrar á Palma de Mallorca el passat mes d' Agost, l' Ajuntament va encarregar á personas notables de la isla germana nostra, que donessin conferencias sobre diferents assumptos.

D. Joan Rosselló va fer un estudi molt curiós de la Pagesia mallorquina y nosaltres creyem que 'ls nostres lectors s' enterarán, ab interés, d' alguns fragments d' aquesta conferencia, que trayém de la revista *Catalunya* que's publica á Barcelona.

Vegin ab quins termes tan bonichs parla D. Joan Rosselló dels progresos de l' Agricultura del seu pais:

«¿Ha canviat per ventura el carácter dels habitants?—¿Son ara emprenedors, constants y traballadors els que abans eran indolents, peresosos y fatalistes?—Res d'això. La millora es sols relativa entre el temps passat y l'actual, però no s'hi troba comparant la nostra raça amb les del Nord d'Europa y d'América. Lo que nos está succeint es, que, després d'atravessar tota la França, nos arriben desíara eis raigs llunyans y desmaiats de l'estrella polar; y així com el vapor remolcant la barca li fa remuntar el riu contra la corrent, així l' impuls prepotent del progrés modern nos ha creat noves necessitats. El desig, encara que poruc y temorec, de satisferles, nos imposa la lluita y el traball y aquest mos dona la civilisació y el benestar de que venturosament gaudim al començar el sigle xx.

Això demostra que la llibertat humana, la ferma voluntat de l'homo, pot tòrcer y fer variar la poderosa influència del medi, la llei incerta y desconeguda de l'herència y la raça, al menys fins a n'el punt de donarnos coratge per lluitar sempre, sens desconfiar de vèncer.

Avui ja han desaparegut casi del tot aquells grans dominis territorials, eternament vinculats y casi del tot improductius, venturosament troçetjats y dividits per la desvinculació, pera ferne les sort, rotes y tanques més millorades y més ben situades de cada terme; terres que 'ls mateixos pagesos, convertits en petits propietaris, conren amb les seues mans y regen amb la seuva suor, amb l'esment d'un pare amorós envers del seu fill estimat. S'han anat perdent y estingint molts de censal y alous qu'encadenaven y oprimien la nostra terra; però en mala hora se l'hi ha posada la nova argolla del regnant burocratisme y del fisc insaciabile que ofega y no deixa moure amb la deguda llibertat la petita sort del pobre conrador, fonament el més segur y estable del progresiu organisme social.

Ara cada tres, no sols per les voreres dels pobles, sino per moltes llegos a la redona, y fins podria dir per tota l'Illa, feta excepció del erms y garrigues, es un hermós jardí amb arbres afilerats, d'aquelles castes que millor compte donen en cada lloc; ben llaurats, y més ben cavats etsecajats encara, que creixen esponerosos sobre un pis de terra toua, seuse un mac, puis que de les pedres n'han fets marjes

per contenir els terrers rosts, parets per tancar les finques y casetes per guardarhi les eines, els fruits y el bestiar, y per secarhi les figues à la tardor.

Ara tothom se assacia de pá, molts se aixopluguen baix de la propia teulada, y no sols poden llurarse del fret y abrigarse en temps de pluja, sino que vesten diariament amb gran netedat, y els dies de festa amb relativa elegància. Ara ja no munten, com altre temps, de la planura, els anys de sequia, aquells estols de vells, dones y nins famolencs, descalços, espellissats y casi nuus, captant un roagó de pá d'ordi o una grapada de garroves per amor de Déu, quan no les recullien per dins els camps, pasturant com el bestiar, semblants an els esbarts de corps afamegats que baixen dels empinats roquisseros de la muntanya.

Y totes aquestes millores, tot el benestar que nos es arribat en manco de mig sigle, no se deu a cap radical variació de cultiu, ni a haverse aplicat a l'agricultura importans capitals estranys, ni tampoc a haverse realisat estensos conreus, amb grans màquines de vapor com ho fan per altres punts; tot es vengut aquí poc a poc, sense alteracions, ni canvis fondos y trastornadors. Les produccions son les mateixes en quan a la calitat dels fruits, sols en la cantitat han tengut augment. S'han plantats arbres y més arbres de les castes ja conegudes, s'han conrades moltes de terres qu'abans eren erms y garriques, s'han llaurat, cavat y femat amb més esment les qu'abans ja se conraven, y el temps y el clima han fet lo demés.

Les conrons, repetesc, no han variat. Encara fruiten les altes y esponeroses, argentades rames de l'olivera, que'l's orientals empeltaren demunt la fantàstica y capritchosa soca del selvatge ullastre, molts de sigles abans de que venguessen a aquesta terra el nostros progenitors catalans. La olivera, simbol de bau y concòrdia, que tenim com arbre nacional, es mirada sempre amb singular predilecció y tenguda en gran estima. De naturalesa esquisida y somniadora, vol viure solitaria en les altures; por lo qu'ha abandonat les terres baixes aont s'hi han sembrat altra casta d'arbres y s'hi han conrat diverses plantes; però en els llocs aont troba el clima y terror que necessita per fer bon fruit y oli fi y saborós, se deixa reproduir fàcilment per empelt demunt l'ullastre dur, sens mancobar.

He dit inexactament que l'olivera no tolera cap altre arbre an el seu costat essent així que se agermana de lo millor amb el garrover, y que de molt antic los trobam mesclats y ben avenguts pels costers, valls y plans de Mallorca. Aixó se deu a quel garrover es de tan bon natural que amb tothom sab avenir-se, perque sempre dona an els veïnats y mai los demana res. Bé mereix quel conrador el tracti amb més esment, essent l'arbre que exigeix manco *abono* y el més agrait de tots; es tant fener, que poques vegades deixa d'espletar un any partaltre. Com per altra part el preu de la garrova se mantén prou alt y es molt cercada, se fan sempre seguit noves plantacions de garrovers, casi tan estensos e importants com les d'ametlers.

Vet-aquí l'arbre avui verament privilegiat. Essent la seuza zona de producció molt limitada y la nostra de les més ventajoses per fruitarhi normalment; essent bona part del nostre terrer lleuger, gravós, sec, calent y ventilat, aixó es, molt aproposit per la creixensa, desenrotillo y robustés dels ametlers, no es estrany que

s'en hajen sembrats a milions, de cinquanta anys an aquesta banda; y per lo mateix qu'ara l'ametla sia un dels productes agrícols més importants de l'Illa, si no sobrepuja a tots els demés. El bessó de l'ametla, fruit dolç, saborós, agradable y bó de trasportar y conservar, es de cada dia més conegut y estimat en tots els mercats del mon; y com, juntament amb el sucre son la base casi exclusiva de tot el ram de confiteria; y els golosos augmenten, els preus en or ultimament obtinguts han superat les esperances dels més optimistes.

La figuera sembla que a la fi haja quedada vençuda, però lluita encara, y no deixa mai d'esser mirada pels pobres amb molta simpatia. Verdes y seques les figues estauvien el pá y son casi un aliment complert per la gran cantitat de sucre que tenen; aixó fa que s'haja pensat y fins s'hajen fets fruiters ensaigs per estrenar-lli, sobre tot l'alcohol, lo que tal volta sia motiu d'obtenir de la figura preus més alts y remuneradors que'ls actuals. Ja sols ho estorben els drets fiscals, segons dihuuen els industrials interessats. Aqueixa nova sortida se fá ben necessaria, puig que aquella antiga costum d'engreixar porcs en el figuerals, deixa tan poc de net, que no pot conservarse gaire temps.»

SECCIO BIBLIOGRÀFICA

República Argentina.—Ministerio de Agricultura.—División de inmigración.

Hem rebut tres folletons que demostran que al Ministeri d' Agricultura de l' Argentina saben lo que portan entre mans.

Aquests tres llibrets, que forman part d' una col·lecció que arriva á 200, contenen infinitat de datos interessants pera tota mena de personas que vulguin anar allí ó que hi tinguin interessos.

Un d' ells se refereix á la província de Córdoba y altres á las de Tucuman, Salta y Jujuy, explicantse en ells tot lo relatiu al clima, població, agricultura, industria, vías de comunicació, etc.

En l' altre folleto á qu' ens referim, s' hi transcriuen munió de lleys y decrets sobre venda y concesió de terrenos, excepció d' impostos á Colonias Agrícolas, garantías de capitals, recompensas y primas á establiments industrials, etc.

Llegint aquets llibres un hom se fa càrrec de la diferencia que va dels governants de un pais progressiu als governants d' un país decadent com Espanya.

CRÒNICA

El nostre estimat confrare *Boletín Oficial de la Cámara Agrícola del Ampurdán* publica la següent gacetilla, á la qu' ens adherim:

SALVADOR GENÍS.—Este señor pide á los maestros de instrucción primaria de Cataluña los sinónimos catalanes para su *Vocabulari castellà-català*, libro que resultará práctico y útil. Nos gustaría que el Sr. Genís hiciera hincapié en los instrumentos de labranza más en uso, en las semillas que más se cultivan, en las plantas medicinales, en los equivalentes de pesas y medidas, por desgracia todavía usadas en el país con relación al sistema métrico decimal. Nuestro consocio el inteligente y laborioso D. G. Artizá puede suministrarle todo lo que se refiere á este Ampurdán: en otras comarcas de nuestra amada Cataluña no faltarán otros filólogos y agricultores como el de Capmany.

Al Vendrell ha comensat á publicarse una revista mensual d' un carácter eminentment especial y práctich. Se titula *Bolsa de la propietat inmobiliaria del Vendrell*, y está dedicada, com se desprèn del titul, al foment de la propietat territorial en tots sos aspectes.

Té varias seccions d' annuncis pera subastas voluntarias, compras y vendas de productes, ofertas y peticions de capitals pera préstams, pera rabassas mortas, aparcerías, etc.; y així mateix anuncis de masoverías, segurs, serveys personals etc.

Desitjem á la nova publicació moltes prosperitats

Hem rebut la visita del antich setmanari *La Costa de Llevant* y del *Boletín de la Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación*, de Palamós.

Ab molt gust establim el cambi.

La Secció primera ha comensat á expendir el guano, ja en primeras materias, ja confeccionat.

En la reuvió d' aquest mes la Federació Agrícola Catalana va prendre l' acort de celebrar conferencias agrícolas en totes aquellas poblacions que ho sollicitin.

Se 'ns ha dit que ademés de las càtedras que han comensat á funcionar á Barcelona de Història de Catalunya y Dret Civil Català, es molt probable que més en davant per la mateixa Comissió d' Estudis Universitaris Catalans s' estableixi una

Càtedra d' Agricultura, que seria ambulant y eminentment práctica, es á dir que l' Professor aniria á donar llissons en varias localitats.

No cal dir quant ens alegrariam de que l' projecte pogués realisarse.

Continúa funcionant á Mollet ab tota regularitat la màquina bregadora de cà-nem moguda per forsa elèctrica.

Recordem als socis de la Càmara que 'n el nostre hostatje social hi trobarán uns impresos que ajudan molt á tramitar els expedients per las vinyas filoxeradas.

La brema s' ha fet en regulars condicions en la nostra comarca, si s' exceptúia aquells indrets ahont á las vigilias de trencarse 'ls rahims, hi va caure pedra durant aquella tempestat de vent y d' aygua que tant de mal va fer á tot arreu.

Verament se recordará sempre aquest aiguat, donchs tant pe l' cantó de Caldas com p' el de Cardedeu, las desgracias materials ocasionadas pe l' temporal foren de consideració.

Un dels municipis més castigats, el de Cànoves y Samalús, ha demanat una condonació de contribució. Creymen molt just que s' accedeixi á tal demanda, donchs ademés de que aquell terme va ser dels més perjudicats, ja havia rebut altras pedregades, per tot lo que no s' hi ha pogut fer cap cullita.

VARIETATS

La desinfección de las heridas de los árboles

Cuando con motivo de la poda se verifican cortes anchos, que dejan en descubierto los tejidos internos de los árboles, sufren éstos un daño más ó menos grave, que puede llegar á ser en la práctica de lamentables consecuencias. Reacciona, es cierto, el árbol, con la formación de nuevos tejidos marginales, pero entre tanto, y durante un tiempo que puede no ser corto, queda la herida siendo puerta abierta para la entrada de muchos hongos y microbios susceptibles de occasionar graves infecciones. La *cárie*, por ejemplo, del moral y del olivo no tienen otro origen.

Para evitar este mal, y previa la advertencia de que los cortes deben siempre aparecer en forma de superficies lisas é inclinadas, aconsejamos que se adopte el sistema de desinfectar la superficie de la rama podada, lavándola con solución ácica de *sulfato ferroso* (25 kgs. de sulfato ferroso y 3 kgs. de ácido sulfúrico en 100 litros de agua, ó bien con lisol al 3 por 100 (3 litros de lisol en 100 litros de

agua); después de lo cual se cubrirá la herida con una almáciga económica, como el alquitrán de las fábricas de gas.

(De *El Mundo Agrícola*).

La poda de la olivera

El professor italià Aloï dóna els següents consells pera la poda de la olivera:

- 1.er La olivera sols fructifica en las branças de dos anys.
- 2.on Las flors de la olivera no van bè ni fan fruyt si la aereació y els raigs del sol no accionan sobre d' ella gayre bè durant tot lo dia.
- 3.er Las branças que llevan més, son las horitsontals y pendolonas: las verticals fan bén poca cosa.

4.art Si l' arbre té mòltas branças fructíferas, el fruyt resulta petit, de poca producció d' oli y dolent.

5.int Las distintas menas d' oliveras exigeixen diferenta poda.

6.é Segóns las condicions de terreno y de clima, la olivera vegetarà y fructificarà de diversa manera.

7 é La olivera pot considerarse classificada en tres categorías per el terreno ahont vegeta: de 1.ª, terra argilosa, grassa; de 2.ª, calcárea, y de 3.ª, en poca fondaria, silicea.

Productos de las naranjas y limones

España, hasta ahora, no se habia preocupado de lo que podian dar estos preciosos frutos, acostumbrados como estábamos á vender la naranja en el árbol y exportarla después de empapelarla y encajonarla. Y en cuanto á los limones, aparte de la fábrica de ácido cítrico y esencia de limón que hace años existe en Málaga, no sacamos de este fruto más producto que el que da de su venta al menudeo para usos culinarios. Y, sin embargo, hace años que las fábricas de estampados de Cataluña gastan grandes cantidades de zumo de limón concentrado ó sin concentrar, materia que importamos del extranjero, pudiendo nosotros producirla.

Más doloroso es todavía lo que sucede con la naranja agria. Mientras que nosotros no la utilizamos más que para usos caseros, una Sociedad inglesa se constituye en Sevilla, compra cuanta naranja agria le presentan, extrae su zumo, por concentración lo convierte en mermelada, que manda á Inglaterra, y de allí nos la devuelven en tarritos, con muchos letreros, haciéndousla pagar muy cara.

Los productos que se extraen en Sicilia de la naranja y el limón, podrían extraerse de la misma manera en España, y fuerza es que nos vayamos preparando para cuando llegue el caso (que llegará) de que nuestra exportación de naranjas quede reducida á la menor expresión á consecuencia del aumento de producción de estos frutos en otros países, que empiezan ya á sentir los mercados ingleses, norteamericanos y otros.

Las conservas, las mermeladas y las esencias de todos los frutos de la familia de las auranciacées pueden adquirir, así en el mercado del país como en el extranjero, la justa fama de que goza el único producto que hoy se explota con verdadera inteligencia, cual es el agua de azahar, habiéndose reconocido al fin el contrasentido que envuelve el comprar agua de azahar procedente de países donde no se da el naranjo.

En cuanto á la fabricación del ácido cítrico, si las faltas del ácido sulfúrico son un obstáculo para establecer esta fabricación en los puntos donde se cría el limón y el naranjo, adviértase que siempre hay, cuando menos, la ventaja de convertir el ácido cítrico del zumo de estos puntos en citrato de cal para exportar luego este producto á los centros industriales donde haya fabricación de productos químicos.

(De *El Trabajo Nacional*).

Doctrina agrícola

Es molt consolador el veure com de mica en mica las iniciativas dels catalans, se van infiltrant en altres regións.

Prova de lo que dihem, es la influencia que tot sovint se veu que exerceix la nostra avensada classe agrícola en la d' altres indrets de la Península, especialment per lo que 's refereix á la labor que 's practica en las sesiones y en els Congressos agrícolas. En efecte, la Federació Agraria Betich-Estremeña-Canaria, ha adoptat darrerament unes conclusiós que son ben bè fillas de la nostra Federació Catalana.

La prempsa d' aquell país las porta en la següent forma:

- 1.ª «Urge convertir la contribución territorial en contribución de cuota fija.
- 2.ª Las valoraciones de los productos se harán anualmente, á razón de las respectivas cosechas.
- 3.ª El tipo tributario será, como máximo, de 14 por 100.
- 4.ª El Estado concederá esta rebaja á todo propietario, grupo de ellos ó Municipio que presentare en el Registro de la Propiedad relaciones juradas, acompañadas de sus respectivos planos geométricos de parcelación referidos á los triángulos de orden topográfico.
- 5.ª El Estado terminará, á la mayor brevedad posible, toda la triangulación topográfica de la Península.
- 6.ª Revisará los derechos de Registro y los honorarios, rebajándolos.
- 7.ª El Congreso afirma que con esta sana orientación económica los conciertos serían la fórmula más práctica para su remedio.»

Vda. y Fills de B. Gazencuve

BARCELONA: Llealtat, 6

Fabricants y preparadors d' adobs organichs.—Serradura de banya
y potarró fina y granada.—Desperdicis de pells y llanas.

A propòsit pera las vinyas, cànem, blat, arbres, etc.

Disponible

ANALISSIS QUIMICHS á preus mòdichs, per l' enginyer quimich PERE SALAS, plassa Major, Sabadell.

EN VENDA

Dos billars ab els seus accessoris

SON VENTURERS

Dirigirse á la Administració d'aquesta Revista

LISOL.

L' insecticida mes enérgich. No es tòxic, ni corrosiu, ni perillós. Destruheix tota classe de larvas, ous é insectes enemichs de la vinya, del arbres fruyters y de las hortalissas, d' efectes segurs contra la serpeta y demés cotxinillas del taronjer, llimoner, olivera, garrofer, etc., aixís com contra tota classe de pugons.

D' ús indispensable en *remadería* pera la neteja y curació de las maluras micróbicas del *bestiar* aixís com pera 'l sanejament de quadras, corts, galliners, etc.

PREUS { A 2'50 pessetas pot de 1 kilo.
» 2 » kilo en llaunes de 12 kilos.

De venda, en la casa dels fabricants

MORA Y C.^

Ronda de Sant Antoni, 60.—BARCELONA
y en las principales droguerías d' Espanya.

J. ESPINÁS S. EN C.

BARCELONA.—SANS

GUANOS QUÍMICHS-ORGÀNICHHS

Esponjan la terra y modifiquen el seu estat físich

Premiats ab medalla d' or en diferentas Exposicions

Primeras materias

Serradura fina y granada de banya, pel y pota, etc., etc.

RIQUESA GARANTIDA